

Abstrakt

Bakalářská práce je psaná formou literární rešerše a zabývá se faktory, které mají vliv na aktuální globální šíření rostlin do nových oblastí, a jejich případnou invazností v nových oblastech. Cílem je ověřit hypotézu, že jednou z hlavních příčin šíření nových rostlinných druhů (posledních cca 50 let) do nových oblastí by mohla být klimatická změna. V úvodní části práce jsou vysvětleny a přiblíženy základní pojmy (původní versus nepůvodní druh, invazní druh, přechodně zavlečený druh atd.) a uvedeny hlavní faktory, které mají vliv na globální šíření nepůvodních rostlinných druhů. Následuje popis problematiky současných globálních změn, se zaměřením na především klimatickou změnu a na to jaký může mít dopad na šíření rostlinných druhů. Poslední část práce se zaměřuje na nově zavlečené nepůvodní rostlinné druhy a na faktory nejvíce ovlivňující jejich globální šíření. Hypotéza, že by klimatická změna měla významný vliv na šíření nově zavlečených druhů se nepotvrdila, a to z důvodu nenalezení dostatku materiálů pro podložení tohoto tvrzení. Avšak bylo zjištěno, že obecně na globální šíření nově zavlečených druhů má větší vliv než klima lidská činnost, a to zejména obchod a cestování.

Klíčová slova

Nepůvodní rostlinné druhy, rostlinné invaze, globální oteplování, klimatická změna

Abstract

The bachelor's thesis is written in the form of a literature review and deals with factors that affect the current global spread of plants into new areas, and their possible invasiveness in the new areas. The aim is to verify the hypothesis that one of the main causes of the spread of new plant species (the last 50 years approx.) to new areas could be climate change. The introductory part of the thesis explains the basic concepts (native versus non-native species, invasive species, temporarily introduced species, etc.) and lists the main factors that affect the global distribution of non-native plant species. The following is a description of the issue of current global change, focusing primarily on climate change and what impact it may have on the spread of plant species. The last part of the work focuses on newly introduced non-native plant species and on the factors that influence their global distribution the most. The hypothesis that climate change would have a significant effect on the spread of newly introduced species has not been confirmed due to the lack of reviewed material to support this claim. However, it has been found that, in general, human activity, in particular trade and travel, has a greater impact on the global spread of newly introduced species than climate.

Key words

Alien plant species, plant invasion, global warming, climate change

Závěr

Cílem této práce bylo objasnit hlavní příčiny šíření nově zavlečených druhů a ověřit hypotézu, zda jednou z hlavních příčin šíření těchto druhů, a to i do extrémních oblastí, může být klimatická změna.

V poslední části práce jsou uvedeny příklady nepůvodních rostlinných druhů, u kterých byl v posledních letech pozorován posun areálu rozšíření do vyšších zeměpisných šířek oproti oblastem, kam se rozšířily před delší dobou. Hypotézu, že se nepůvodní rostlinné druhy šíří v poslední době zejména kvůli klimatické změně, se však nepodařilo potvrdit, a to z toho důvodu, že nebylo nalezeno dostatečné množství podkladů pro toto tvrzení.

Bylo zjištěno, že hlavním faktorem globálního šíření nově zavlečených druhů obecně je zejména člověk, klimatická změna hraje ve výsledku menší roli. Vyšší míra šíření rostlinných druhů v poslední době je přisuzovaná především narůstající intenzitě lidské činnosti. Zejména obchod a cestování navýšily výrazně míru šíření těchto druhů, avšak i například rozrůstající se infrastruktura napomáhá k šíření, a především k přežití nepůvodních druhů – vytvářením tzv. *hotspots*, ve kterých mohou druhy přežít chladnější podmínky, než dojde vlivem klimatické změny k oteplení i okolních oblastí.

Hypotézu položenou v úvodu, že by na šíření nově zavlečených rostlinných druhů mohla mít významný vliv klimatická změna se tedy nepodařilo potvrdit, avšak bylo zjištěno, že na globální šíření rostlinných druhů obecně má větší vliv než klimatická změna lidská činnost a dala by se považovat mezi hlavní faktory šíření rostlinných druhů.